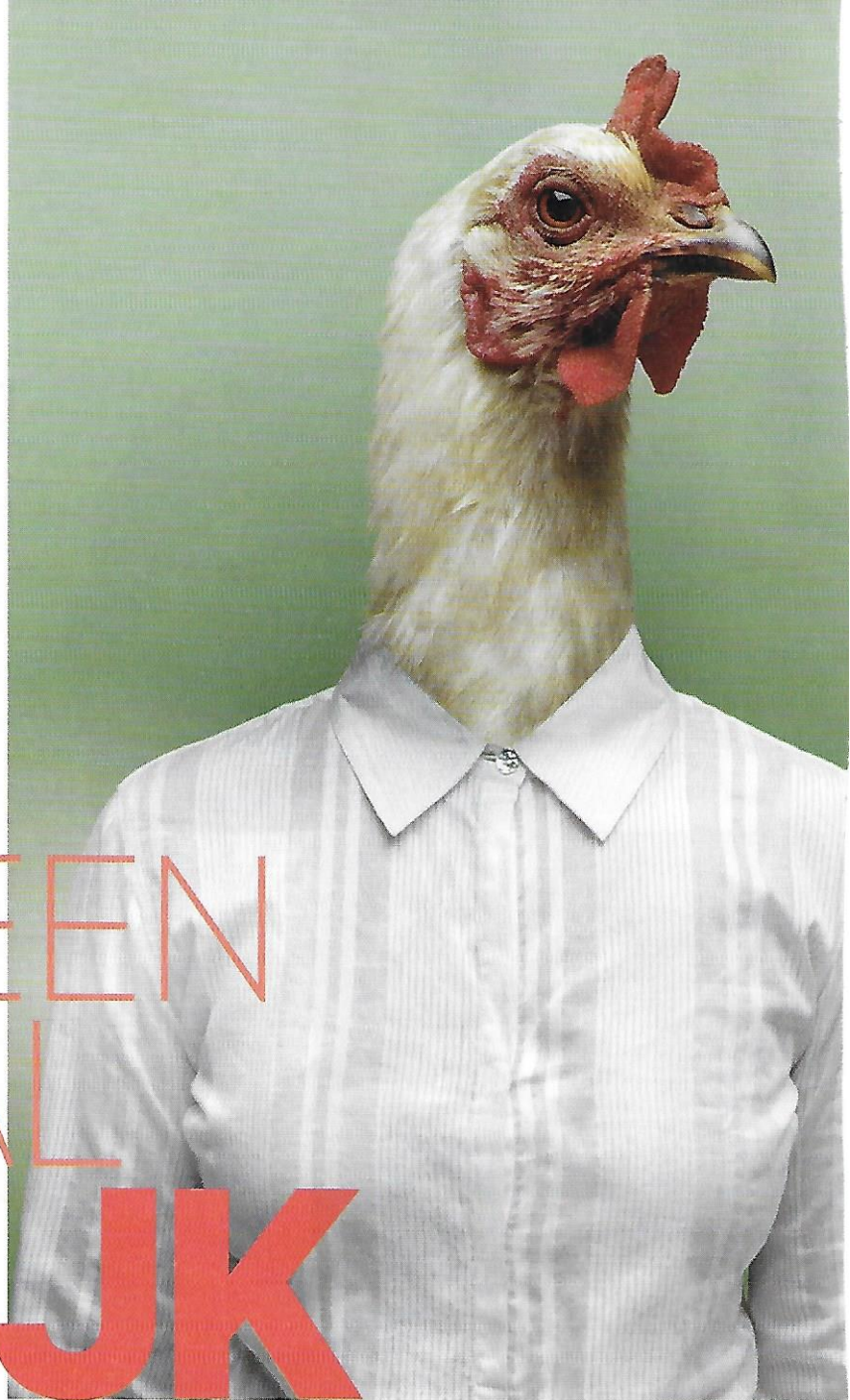

STAAAN WE
AAN DE
VOORAVOND VAN
EEN NIEUWE
**SEKSUELE
BEVRIJDING?**

IEDEREEN OVERAL **GELIJK**

In oktober 2017 verscheen de hashtag #MeToo. Een hekje en vijf letters ontketenden wereldwijd een storm. Die is nog steeds niet helemaal gaan liggen. Wij maken de balans op met twee experts. Hoe staat het met de volledige gelijkheid voor m en v, in bed en daarbuiten?

DE EXPERTS

Prof. **Liesbet Stevens**, autoriteit op het vlak van seksueel strafrecht aan de KU Leuven en adjunct-directeur bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

Wim Slabbinck, seksuoloog

Het is ondertussen meer dan twee jaar geleden dat de Amerikaanse actrice Alyssa Milano de hashtag MeToo op Twitter lanceerde. De gevolgen zijn gekend: de affaire-Weinstein ging de wereld rond. In alle windstreken roerden vrouwen én mannen zich over het thema. In *NINA*, het weekendmagazine van *Het Laatste Nieuws*, bespraken bekende mannen onlangs wat #MeToo voor hen betekend heeft. De conclusie? Het is voorlopig nog wachten op volledige gelijkheid – misschien moeten we vijftig jaar na de seksuele revolutie in de sixties vooral hopen op een nieuwe soort seksuele bevrijding.

‘We moeten rekening houden met een puur biologisch gegeven, namelijk kracht’

slachtoffer van verkrachting, een poging tot verkrachting of een andere vorm van ernstige aanranding van de eerbaarheid. Seksuele gelijkheid impliceert dat we – of je nu man of vrouw bent – allemaal even vrij en veilig zijn, en dergelijke cijfers dus herleid worden tot nul. Dat is een utopie, maar in de ware zin van het woord: iets waar we als samenleving heel hard naar moeten streven, zonder dat we verlamd worden door de vrees dat we er nooit zullen toe komen.’

ÉÉN SCHAKEL

‘Wat me al hoopvol stemt, is dat mannen andere mannen durven te corrigeren in hun gedrag’, vult **seksuoloog Wim Slabbinck** aan. ‘Uitspraken of acties die we vroeger nog tolereerden of waarvan we wegkeken met een ‘ik moei me niet’-attitude worden bewust in vraag gesteld, en dat is heel positief. Natuurlijk moet er nog veel veranderen, voor zowel mannen als vrouwen. In heel het debat mogen we bovendien niet uit het oog verliezen dat #MeToo ook in de omgekeerde richting werkt.’ Prof. Stevens: ‘Seksueel grensoverschrijdend gedrag is inderdaad niet iets dat alleen vrouwen overkomt. In de Zorgcentra na Seksueel Geweld zien we dat een op de tien slachtoffers die zich melden jongens en mannen zijn. Hierop rust een enorm taboe. Verschillende genderstereotypen houden dat mee in stand, zoals de overtuiging dat je als man altijd fysiek sterk genoeg bent om seksueel grensoverschrijdend gedrag af te weren. >>

VRIJHEID EN VEILIGHEID

Een realistisch idee, of eerder een ideaal dat altijd een intentie zal blijven? Prof. **Liesbet Stevens (KU Leuven)**, noemt het een interessant vraagstuk. ‘We hebben de laatste honderd jaar al veel vooruitgang geboekt. De clichés dat seks vooral een ‘moetje’ op de to-dolijst van vrouwen is en ‘deftige’ dames ‘hard-to-get’ moeten spelen, lijken me intussen wel voldoende ontkracht. Vrouwen zijn seksueel dus al een stuk vrijer. En die vrijheid is nodig om seksuele gelijkheid te verkrijgen. Maar echte seksuele gelijkheid kan er pas zijn als er voldoende vrijheid én veiligheid is: die twee zaken moeten in

balans liggen. Er is dus nog werk aan de winkel. #MeToo heeft dus onze ogen geopend voor een soort ongelijkheid die tot voor kort onzichtbaar bleef: die op het vlak van veiligheid. De hashtag liet ons zien dat grensoverschrijdend gedrag helemaal geen marginaal fenomeen is, maar dat juist enorm veel vrouwen ermee te maken krijgen. Volgens een studie van het Fundamental Rights Agency, het mensenrechteninstituut van de EU, wordt dertien procent van de Belgische vrouwen ooit het

>> Terwijl seksueel geweld nooit alleen een kwestie is van fysieke kracht: er komt nog een hele sociale realiteit bovenop. Daarnaast leven er maatschappelijk gezien nog heel wat onuitgesproken vooronderstellingen over seksualiteit, zowel voor m als v. Dat mannen altijd zin hebben, bijvoorbeeld. Of dat een vrouw die 'nee' zegt eigenlijk toch 'ja' bedoelt. Willen we aan gelijkheid werken, dan moet ook voor het bestrijden van die stereotiepe opvattingen meer aandacht zijn.'

Wim Slabbinck: 'Ik denk dat #MeToo een heel klein schakeltje is in een breder proces dat een nieuw licht werpt op een aantal vastgeroeste ideeën. Net daarom is het zo belangrijk dat het topic actueel blijft: stereotypen pak je nu eenmaal niet in een-twee-drie aan. Ik zie een link met het racisme-debat. Onderzoek bij jonge kinderen bewijst hoe belangrijk het is om dat verhaal keer op keer te blijven vertellen. Doe je het niet, dan blijven de oude vooroordelen over mensen met een andere huidskleur in hun hoofd opduiken. Dat toont aan hoe ze in onze cultuur verweven zitten. Ook op vlak van seksisme komt duiding nooit te vroeg. Neem nu

F.C. De Kampioenen:

Balthasar Boma is haast een kopie van Harvey Weinstein. Zo'n fictief personage illustreert hoe belangrijk het is om het gesprek al op kindermaat

te voeren. Blijft het MeTooverhaal achterwege, dan kunnen kinderen Boma's gedrag incorporeren als iets dat verwacht wordt van mannen.'

GELIJKHEID BEGINT IN DE SPEELGOEDWINKEL

Beide experts zijn het erover eens: de

enge definitie van hoe 'de man' of 'de vrouw' moet zijn, is ook anno 2020 nog erg aanwezig in onze maatschappij. En dat zit gelijkheid (gedeeltelijk) in de weg. Want in theorie mogen we dan wel vrij zijn om gelijk welke studie of beroep te kiezen, de praktijk toont zich toch wat

weerbarstiger.

Wim Slabbinck: 'Scholen proberen de STEM-opleidingen (*Science, Technology, Engineering, Mathematics, red.*) aantrekkelijker te maken voor meisjes. Een goed

initiatief, maar waar blijven de promotieboodschappen voor meer jongens in het onderwijs of de zorgsector? Door meer in te zetten op rolmodellen haal je het genderspecifieke label weg dat nu op bepaalde beroepen kleeft en toon je aan een kind dat het kan worden wat het wil. Die boodschap mag ook wat harder doorklinken in de speelgoedwinkel: waarom is er een stoer rek voor jongens en een schap voor meisjes in lieflijk roze? De kinderen

zelf maken geen opdeling in de spullen waarmee ze spelen; het zijn de volwassenen die dat doen.'

Prof. Stevens: 'Ik heb twee dochters.

De ene is dol op de kleur roze en haar poppen; de andere speelt het liefst van al met zwaarden en klimt overal op. Voor mijn oudste was carnaval dan ook een uitgemaakte zaak: zij ging als prinses. En mijn andere dochter? Die wilde zich verkleden als 'meisjesprins', zo vertelde ze me. In haar hoofd moest er een nieuw woord uitgevonden worden om haar interesses te verenigen met haar geslacht. Dit voorbeeld illustreert hoe sterk onze omgeving het onderscheid tussen vrouwen en mannen blijft benadrukken. Daarom is het belangrijk om die scheidingslijnen in vraag te stellen: dat is de eerste stap naar een nieuwe seksuele bevrijding. Bovendien gaat seksuele gelijkheid veel verder dan de slaapkamer. Ook van het glazen plafond en de loonkloof moeten we af. Gelukkig hebben de afgelopen decennia ons één ding geleerd: als we willen, dan kunnen we dit.' ■

'Seksueel grensoverschrijdend gedrag overkomt ook mannen'